

כל הדברים מסופרים מבפנים, מנסיין אישי של המפקד עצמו: עובר בקיר צור על תפקידי הפלמ"ח בימי "המאבק", ומספר על תפקידי הפלמ"ח במלחמת השחרור. כל התאור, עם הניתוח, הוא קצר מאד, — 108 עמוד. לאלה צורפו עוד כמה מיסמכים, וזה כל מה שיש למימד הפלמ"ח להודיע לנו על מפעלו.

דוד תדהר בשנת 1923

מבלשות פרטית ובלשות ציבורית לעומת המפקד בא טוראי. את הספר "עלילות פלמ"ח" (הוצאת ספרסקי, 900 פרוטה) כתב ברוך אורון (נדל), מי שהיה איש פלמ"ח בעצמו ועבר אחרי ה-29 בנובמבר 1947 ללח"י. ספר זה התפרסם לראשונה בהמשכים ב"ידיעות אחרונות", בעילום שם המחבר. יודעי הדברים תמהו או מנין למחבר האיני-פורמציה המדויקת. אבל אין לתמוה הרבה אם נזכור כי המחבר היה איש פלמ"ח בעצמו, וכי הפלמ"ח בראשיתו היה רק קומץ, וכי בכלל לא היו סודות רבים בין היהודים. כמעט הכול היה גלוי.

מר גדל הוא עתונאי מוכשר. למקרא ספריו על "צייקאנו הגדול" וכדומה נטינו גם להגיד — מוכשר מדי. בכפה פרטים שומרים אנו את הזכות לעצמנו לפקפק בדיוק. אבל הספר כולו כתוב כהלכה, דהיינו כסנסאציה.

הוא מתחיל מוינגיט, וגם הוא עובר לפו"ש ולפעולות ההגנה בימי המרד הערבי. ומפה מתחיל הפלמ"ח. תשומת לב מיוחדת מקדיש הוא (מנאמני "סו"לם") לתנועת המרי, כלומר המאבק נגד השלטון הבריטי, ופעולות הפלמ"ח בקשר להגירת היהודים, בים וביבשה. וכך קיבלנו תמונה של הפלמ"ח? כל הדברים, עם הספרים שנכתבו מקודם על נושא זה, עוד לא נגעו בעיקר. ראשית, מרובה הגוומה. חשוב לזכור כי במערכה של 1948 מילאו החי"ש תפקיד יותר מסוכן וגם יותר מכריע מכל הפלמ"ח. אם אפשר לתלות את ההכרעה במלחמה באיש אחד, יהיה זה שמעון אבידן ולא יצחק שדה או יגאל אלון. הרוצה ללמוד את כשרם המלחמתי של היהודים כדאי לו לחקור את פעלי גבעתי, שהיתה החטיבה הלוחמת העיקרית בכל המערכה.

אבל הנקודה החשובה ביותר בתולדות הפלמ"ח היא דוקא כשלונו. היניצי-רים התורכים הגיעו לכך שיכלו להעי-לות שולטאנים ולהורידים. היניצרים היהודיים התפרקו בפקודה בלבד. ה-פלמ"ח היה כוח עצמאי בתוך ההגנה. הפלמ"ח יצר אורח חיים. הוא יצר החי. והוא הלך. השאיר לנו למו-כרת כמה פזמונים. וזה הכל. דומה שפיקוד הפלמ"ח עצמו לא ידע מה ניתן בידיו, ומשום כך ויתר על כל העניין בנקל.

כל תאור של הפלמ"ח שלא יסביר את התופעה הזאת הוא לקוי מעקרו. אנו מוכנים לותר על הסכסוכים בין "הראל" ואנשי ירושלים (לעת עתה הכול מתעלמים מהם). אנו מוכנים לותר על תאור פעולות התגמול הנאות. אין אנו דורשים דוקא את מעשה היריות בגמלים של הבדווים. (כתגובה לכך אבל המוקש שהונח בדרך הצייבטרון). אבל אין תאור של הפלמ"ח משכנע אם לא יסביר הסבר הגיוני של כשלונו.

גל של חול

דויד תדהר עסק בדברים רבים. הוא היה ספורטאי וחילי וקצין מסטרה ובלש פרטי. והוא גם מוציא לאור. האופוס הגדול של חייו הוא (לעת עתה. רק לעת עתה, כמובן!) האנציק"לופדיה לחלוצי הישוב ובניו. עד עתה יצאו ארבעה כרכים (2064 עמוד כפולי טור) לאנציקלופדיה זאת, ואם יאריך האל את ימיו של תדהר, דומה כי לא יהיה לה סוף.

הבעיה העקרית של כל אנציקלופדיה היא: מה לא לכלול בה? מכל האני-שים שחיו, מתו, ועתידים לחיות בארץ זאת אפשר לעשות ספריה עצומה, גם אם נסתפק בטור אחד לכל אחד מהם. ובכן, צריך לברור: מי ייכנס ומי לא. תדהר הקל על עצמו את הבחירה בזה שלא בחר כלל. מתחילה ויתר על כל סדר במסירת הנושאים. לא אלה-בית, לא גיל, לא חשיבות ולא תאריך, וגם לא קבוצות — אין כל דבר הקובע אם תמצא את פלוני בכרך אלה עמוד 457 או בכרך גימל עמוד 1234. ומכאן שאין כל גבול לאוסף. רוצה אתה להי-כנס? בוא והיכנס.

המוציאים לאור של "מי הוא מי", הספר הקלאסי הבריטי לאישים מפורס-מים, קבעו לעצמם כללים. אפשר כללים אבסורדיים, אבל הם נשמרים בקפדנות. וברור לקורא את מי ימצא בספר כזה. אבל את מי ימצא ואת מי לא ימצא באנציקלופדיה של תדהר, — זה לא ברור. המעלעל בספר מוטב לו שיכון להפתעות. כי מי אצלנו לא חלוץ ולא בונה? או חלוץ תעשיית שרוכי נעליים או חלוץ המעילה בכספי ציבור או בונה צירפים או בונה ארמו-נות באספמיה. בית-צורי וחכים מצויים ליד מי שערך את הירחון הציוני הרא-שון בגרמניה בשביל הנוער, "הרצל כתב לו הקדמה". ושמעון אבידן מונח במנוחה בין ר' אהרן שלמה אלדברג וחיים משה פיין. וחותרם את הכרך ד"ר שטרנברג — רופא כללי.

מולדת הצייבואת

כוחם הצבאי של היהודים, מבחינת כוח האדם, ניתן לחישוב אריתמטי קל. אם מצויים היום בישראל מיליון תוש-בים, ואם הילודה היא עשרים לאלף, הרי בניכוי תמותת הילדים, יהיו בישי-ראל בעוד שמונה עשרה שנה 18.000 צבאים בני שמונה עשרה. היהודים בשטח המאגנאט הבריטי התרבו בגלים. העליה השלישית הולידה את הכוח הצבאי של 1939, והעליה הרביעית את לוחמי העצמאות. כי הכוח הצבאי של הישוב הוא הנוער העברי. מכיון שבין החלודו של ילד ובין גיל יכולתו הצבאית עוברות שנים, הרי תמיד התקבל הריבוי הפתאומי של נע-רים עברים כאפתעה. והאפתעה גורמת לגוומות ולהתפעלות. מלחמת העצמאות הפכה את כל היהודים למעריצי הנוער, פתאום. כי על כן מלחמה זאת היא אשר גלתה להם מה טיבו של נוער זה, ועד כמה תלויים הם בו. והרי הם תאבים לדעת מה עשו הנוצרים וכיצד. אחת התופעות של יניצרים יהודים אלה היתה הפלמ"ח. ב-14 במאי 1941, שבע שנים לפני הכרזת העצמאות, הוח-לט במפקדה הארצית של ההגנה לה-קים פלוגות מחץ של מתנדבים. למפקח על אימון הפלוגות מונה יצחק שדה. ועתה בא יצחק שדה, בספרו "מה חידש פלמ"ח" (ספרית פועלים, במא-בק") לסכם את פעולות הפלמ"ח עד פיזורו (בסתי האחרון). מה היתה, בעצם, ההגנה עם פרוץ המרד הערבי? מה היה הפו"ש? דב-רים אלה צריכים להתברר לפני שנבין מדוע נוסד הפלמ"ח, יורשו של הפו"ש, וכיצד. אחר דברים אלה מספר לנו שדה על ייסוד הפלמ"ח. (שימו לב:

נוחיות בע"מ
רהיטים גן וגזוזטרה
ורהיטים לילדים!

הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ
חברת הביטוח הגדולה בארץ
סכום הביטוח (חיים) — 6,000,000 ל"י
ההכנסה הכללית (1949) — 1,335,000 ל"י
הון וקרנות — 1,270,000 ל"י
המרכז: תל-אביב, רחוב לילינבלום 44
טלפון 4431/2 ת.ד. 805

הבטחון ההדדי
של חברי קפתעם
אגודה הדדית בע"מ
(נוסד בשנת 1922)
בטוח עממי
באמצעים זעירים
פרטים במשרד:
בבנק קפתעם בע"מ

הוצאת ספרים נ. ספרסקי, חברה בע"מ
ספרים חדשים
ציר בלא תואר סאת ד"ר מ. ישי
ציר ישראל ביוגוסלביה
רשמי שליחות ומסע בפרס. 330 עמוד בפורמט גדול.
בלוויית צילומים. המחיר 1.250 ל"י
אחר יהיה טוב יותר מאח בטי סמית
מחברת הספר המפורסם אילן גדל בברוקלין.
רומן מחיי פשוטי-העם בברוקלין. המחיר 900 פרוטה
ההפצה הראשית: סוכנות י. ברונפמן, רח' צ'לנוב 2, תל-אביב

הופיע גם בתרגום עברי
הספר אשר עורר סערת רוחות בעולם
האשה מרומא
מאת הנובליסטן האיטלקי הגדול: **א. מוראבייה**
תיאור גאמן ומדויק מחיי הקלון של נערת הפקר בעיר רומא בתקופת המשטר הפאשיסטי של מוסוליני.
הספר נמנה על ה"בסט סלרס" באמריקה לשנת 1950
המחיר 250 פרוטה
להשיג בכל החנויות והקניוסקים למכירת עתונים וספרים